

הפרוטוקולים (האמיתיים) של זקני ציון (האמיתיים)

„האם לדעתך יש מקום לשיפורים בעבור דת המועצה?“
 „היתה לנו פגישה בשבוע שעבר עם שר-הפנים, והעליתי בפניו כמה רעיונות. אבל אינני יודע אם אני יכול להוציא אור-תם החוצה. אני צריך לקבל את אישורו של יו"ר המועצה.“
 „כיצד זה אישרתם את סצינת העירום בשיעור?“
 „כי לא ראו שרואים שם את העירום ממש. זה רק כאילו.“
 „האם אתה מוצא את עבודתך כצנזור מעניינת?“

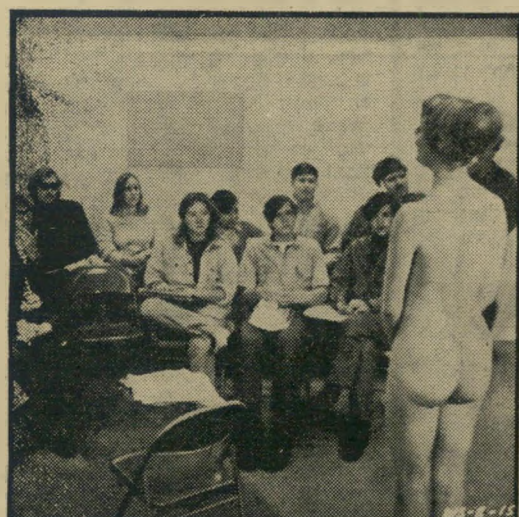
והיא תכתוב שזה לא טוב, אם מזדקנים באותו תפקיד.“
 „מה דעתך שלך?“
 „אני בדעה שצריך ללוח גוף כמו ה-מועצה ללא הפסק. אחרת אין המשכיות.“
 „בן כמה אתה?“
 „בן 65. עד לפרישתי לגימלאות, הייתי מנכ"ל משרד הדתות.“
 „אצל כהנא, כמו אצל שאר חברי המועצה, נוכחתי בפער משונה בין גילם, כפי שהם מסרו, לבין הערכת חבריהם — ש-היתה ללא יוצא מהכלל בחמש-עשר שנים גבוהה יותר. משונה.“

ביקשתי את רשימת הצנזורים וכמה פרטים אישיים עליהם: גיל, מקצוע, השכלה ותק במועצה.
 קרניאל החל במשחק הדחיות המפורסם. איננו יכול. חייב לרכוז את המידע. שאשלח לו בקשה בכתב. וכי וכי.
 ב-18 לינואר עליתי ירושלימה, לאחר שנודע לי על קיום ישיבה של המועצה, כדי לראיין את חבריה. לפני שיצאתי לד-רך הרמתי טלפון לקרניאל. זה הכחיש, טען שאינו יודע על קיום ישיבה.
 התחלתי לצוד את הצנזורים אחד אחד,

יזה ג'יב רצחני. אינני זוכר מתי נתקלתי בקבוצת אנשים חתומת-פה יותר, מאשר חברי המועצה לביקורת סר-טים ומחזות בישראל. לא יכולתי להימלט מההרגשה המשונה, שאני מנסה לגלות את סודותיה של מחתרת סודית. לא דיבורים, לא תגובות, לא תצלומים. ניסיתי להזכיר כי הם חברים בגוף ציבורי, שפועל בצורה חוקית, ושאינו מה להתבייש כל-כך. מאומה לא עזר.“

כך פתח כתב העולם הזה את כתבתו, בה סיכם את ראיונותיו עם 16 מתוך

סרט לדוגמה: „מה אתה אומר לאשה ערומה?“

בתמונה משמאל, בשיעור הסברה-מינית בבית ספר, נכנסת מורה מחליפה — כשהיא ערומה כביום היוולדה. לאחר שתי דקות בדיוק, נסתיימו הציחקוקים, והתלמידים ריכזו את תשומת-הלב בהרצאה, כשהם מתעלמים בצורה הטבעית ביותר מעירום המורה.
 כדי לסבך את הדברים עוד יותר, הקרין פאנט את הסרט, כאשר סיימו, בפני קהל נסיוני, צילם את תגובות הקהל הזה, הוסיף גם צילומים אלו לתוך הסרט.
 את התוצאה הפנטסטית, החליטו הצנזורים שלך — גילאי המישים-שישים-שבעים כולם — אסור לך לראות.

לב — מבוססת על הצבתו של אדם במצב מביך או מפתיע, וצילום תגובותיו במצלמה נסתרת. זה בדיוק מה שנעשה בסרט „מה אתה אומר לאשה ערומה.“ בתמונה מימין למשל, צילמה המצלמה בהסתרה את תגובותיו של איש-עסקים שנתקל ב-חתיכה ערומה במיסדרון בניין משרדים, לאור היום: הוא הוריד את מעילו העליון, עטף בו את הגברת. בתמונה האמצעית, הזמין צייר לראיון קבוצת נשים. תוך כדי הראיון, המשיך לצייר את דוגמן-העירום שהיה בחדר. אחר, בתואנה של ציל-צול טלפון, עזב הצייר את הסטודיו, השאיר את הנשים לבדן עם הדוגמן העירום, כשהמצלמה מנ-ציחה את תגובותיהן. השמנה שבתמונה מגיבה ב-צורה קלאסית, מסכה עיניה במבוכה מהדוגמן.

שלוש תמונות אלו לקוחות מתוך סרט. סרט שאותו לא תראה בארץ.
 סרט זה, „מה אתה אומר לאשה ערומה“, הוא דוגמה קלאסית, ומעוררת לחלחה, להשתוללותה חסרת-הטעם של הצנזורה. זהו סרט דוקומנטרי, רציני, מעולה להפליא. ייצר אותו אלן פאנט, אחד מאילי הטלוויזיה בארצות-הברית, המפיק את ה-תוכנית המפורסמת „קאנדיד קאמר“, לאחר ש-רת מיבחנו פסיכולוגיים הנוגעים להתייחסותו של האדם המודרני למין ולהסברה המינית. בהתבסס על מיבחנים אלו, מצביע הסרט על הליקויים ב-התייחסותו של בן תרבות המערב של המאה ה-עשרים למין.
 התוכנית „קאנדיד קאמר“ — מצלמה גלוית-

„כן. אני כבר עשרים שנה בתוך ה-עניין, ואני הולך עם הדופק ביד, כמו רר-פא.“
 ■ ■ ■
חיים תורן הוא סופר, אבל עובד באוניברסיטה העברית. הוא בן 58 לפ-חות, עלה לארץ ב-1932. לשאלתי הראשו-נה, השיב:
 „לא רוצה לדבר.“
 „מדוע?“
 בכעס: „אינני מתראיין.“
 יואל קבינוקי היה הראשון, חיים תורן השני, אך הם לא היו היחידים מבין ה-צנזורים, שלא ראו עצמם הייבים הסבר לציבור.
 בהתנהגותם החשאית, רק הדגישו צנוז-

„השכלתך?“
 „סיימתי אוניברסיטה וסמינר לרבנים. כתבתי 25 ספרים — משלים, אגדות מירון, אגדות ירושלים, ורבים אחרים.“
 „מהם הקריטריונים לפיהם אתה מאשר או דוחה הצגה או סרט?“
 „קריטריונים אין לי. מלבד — שלא תהיה פגיעה בציבור.“
 „כמה פעמים בחודש אתה רואה סר-טים, שלא במסגרת המועצה?“
 „שניים שלוש פילמים.“
 „בשעתו פסלתם את הסרט מור. קבוצת פרופטורים בירושלים הגיעה למסקנה, לא-חר דיון בו, כי הוא עשוי לעזור דווקא למלחמה בסמים.“
 „הרוב אצלנו בצנזורה הגיע לדיעה שזה דווקא מעודד את הסמים.“

לנסות להוציא מהם אישית את הסודות הכמוסים.
 ■ ■ ■
תחלתי, אני מוכרח להודות, ברגל וז שמאל. כלומר, ביולד קבינוקי.
 יואל קבינוקי הוא במאי סרטים ומחזות. עובד ביד-לבנים, תל-אביב. גילו — מיני-מום בין 50 ל-60: „אינני מוכן לדבר על ה-מועצה לביקורת סרטים.“
 ניסיתי שוב. „המדובר בפרטים על עבוד-תך במועצה, שהיא גוף ציבורי, כידוע לך.“
 „אני מסרב לדבר.“
 פחות מחתרתי היה הד"ר שלמה זנגי וויל כהנא. „כמה זמן אתה חבר המוע-צה, ד"ר כהנא?“
 „כעשרים שנה. מיום הקמתה. אתה ב-

18 הצנזורים של ישראל. בהתחשב בעוב-דה, ששבעה מתוך ה-16 סירבו לדבר, ניתן היה להבין לנפשו. שבעה אישי צי-בור, הממלטים יום-יום, שנה אחרי שנה, חשוב — איזה לא תראה. שבעה גיבורים המסכנים עצמם, יום-יום, שנה אחרי שנה, בהשחתת נפשם בסירטי תועבה ופיגול — רק למעןך ולמען ילדיך. שבעה גיבורים, שכאשר הם צריכים להסביר את מעשיהם, חשופים מהגנת האלמוניות שהסתירה אר-תם, בפני הציבור שאת טעמו, רמתו, ו-הנאותיו הם קובעים — לפתע פתאום אין הקול בפיהם. אלם אחזם, רחמנא ליצלן.

חבורת זקנים שאינה אחראית בפני איש קובעת כראות עיניה מה אסור לך לראות